

AFŞİN - ELBİSTAN LİNYİT HAVZASININ PLANLANMASI YENİDEN YAPILMALIDIR

Sanayinin temel girdisi olması bakımından elektrik enerjisinin, ulusların kalkınmalarında ve refaha ulaşmalarında büyük önem taşıdığı, herkes tarafından kabul edilen bir gerçektir. Ekonomik ve sosyal kalkınmanın sağlanması bakımından kritik önem taşıyan ve genel olarak bir gelişmişlik göstergesi olarak öne çıkan elektrik enerjisinin, dünyanın ve insanlığın geleceğindeki belirleyici konumu, her geçen gün daha da artmaktadır.

Günümüzde, elektrik enerjisinin ucuz, kaliteli, zamanında ve güvenilir şekilde temini ülke yönetimlerinin öncelikli konuları arasındadır. Bu anlamda enerjinin planlama ve yönetim boyutları önem kazanmaktadır. Bu çerçevede ulusal kaynakların etkin ve rasyonel kullanımları ülkelerin enerji yönetimleri için hayati önem taşımaktadır.

Dolayısıyla, enerji planlamaları, bir ülkenin geleceğini, -refahını ve aynı zamanda krizlerini belirlemektedir. Bu anlamda, ülke enerji yönetimlerinin ileriye dönük planlama hatası yapma keyfiyetleri bulunmamaktadır. Hata yapıldığında bunun bedelinin çok ağır ödendiği hepimizce görülmüştür, görülmektedir.

Türkiye, kömür rezervleri bakımından zengin ülkeler arasında yer almasına rağmen, elektrik üretiminde kaynak kullanım davranışı bakımından, önemli ölçülerde farklılık göstermektedir. Söz konusu ülkelerin tamamının, bir diğer yerli kaynağın ağırlıklı kullanımı söz konusu değilse, yerli kömürlerinin kullanımına yönelmiş oldukları görülmektedir. Bu ülkeler arasında, dış kaynağa en fazla bağımlı hale gelmiş ülke Türkiye'dir.

Ülkemiz, toplam 9,3 milyar ton linyit rezervine sahip bulunmakta olup, kömür rezervlerinin büyüklüğü bakımından dünyada 11. sıradadır. Yine, yıllardır ihmal edilen aramalar ile yeni kömür yataklarının bulunup geliştirilme olasılığı yüksektir.

Türkiye linyit rezervlerinin yaklaşık % 46'sını oluşturan Elbistan Linyit Havzasında, halen işletilmekte olan Elbistan Kışlaköy Açık İşletmesi rezervleri ile birlikte, ekonomik olarak üretilebilecek yaklaşık olarak toplam 4,3 milyar tona yakın linyit bulunmakta olup, bu rakam toplam 9450 MW gücünde termik santrallere karşılık gelmektedir.

Elbistan linyit rezervleri kalori olarak, 486 milyar

metre küp doğal gaza karşılık gelmektedir. Yine doğal gaz ile mukayese edildiğinde, elektrik enerjisi üretimi amaçlı kullanılan linyitin maliyeti 67,3 \$/1000 m³ olmaktadır. Oysa doğal gazın yakıt olarak maliyeti, 280 \$/1000 m³ civarındadır. Dolayısıyla linyitin yakıt olarak maliyeti doğal gazın dörtte biri oranındadır. Elbistan havzasının doğru bir planlama yapılarak değerlendirilmesiyle, ülkemiz toplam 60 milyar dolar tasarruf sağlayacaktır.

Linyitle çalışan santrallarda çalışan sayısı, doğal gaz santrallerinde çalışanların 10 katıdır. Elbistan sahasında kurulacak santrallarda direkt olarak 20.000 kişi istihdam edilebilecektir. Bu sayıya madencilik sektörünün çarpan etkisi de eklenirse (bu oran direkt çalışan sayısının 12 katıdır) toplam istihdam açısından konunun önemi daha açık olarak anlaşılmaktadır.

Odamız, madenlerimizin kaynak kaybına neden olmadan rasyonel olarak değerlendirilmesi için havza madenciliğini savunmaktadır. Bu sayede, mevcut kaynağın tamamı değerlendirilecek ve tüketildiğinde yerine tekrar konulamayan madenlerimizden maksimum fayda sağlanacaktır. Bu nedenle, maden rezervlerimizin sınırlarının ve özelliklerinin tam olarak tespiti önem kazanmaktadır. Kaynak kaybı olmaması için de, havza genelinde planlama ve işletmecilik zorunludur.

Elbistan havzasında çok geniş bir alana yayılan linyit rezervlerinin doğal sınırlar yerine yapay olarak yaratılmış sektörlere bölünmesi ve planlanması bu açıdan yanlış bir yaklaşımdır.

Geniş tarım arazileri altında bulunan kömürlerimizin değerlendirilmesi önemlidir, ancak bu çalışma yapılırken tarım alanlarının da korunması, planlamanın buna göre yapılması da önemlidir.

Yine saha sınırlarının tam olarak belirlenmeden üretim projesi yapılması da çeşitli sorunlar yaratmaktadır. Bu çerçevede sahada kurulan ikinci termik santralin yer seçimi hatalı yapılmıştır. Söz konusu santral kömür rezervinin çok yakınına kurulmuş önemli miktarda kömür rezervinin üretilebilme imkanı engellenmiştir.

Havzanın ortasından geçen Hurman Çayı doğal sınır kabul edilerek, çayın doğu tarafında bulunan rezervler öncelikli olarak değerlendirilmelidir.

Hurman Çayının doğu tarafında, 6000 MW gü

cündeki santrallara yetecek kömür bulunmakta olup, yapımı planlanmakta olan(C) ve (D) santralları da bu sahadan beslenebilecek ve Hurman çayının batısındaki rezervler, doğu kanadı bittikten sonra değerlendirmeye alınabilecektir.

Bu sayede Elbistan ovasında, 50.000 dönüm tarım arazisi korunacak ve amacına uygun olarak değerlendirilecektir.

Havza bazında planlamalar bir an önce yapılmalı, sektör bazında yapılacak çalışmalar bu doğrultuda değerlendirilmelidir.

Tüm bu değerlendirmeler ışığında Elbistan havzasında bu güne kadar yapılan planlama hatalarından vazgeçilmelidir. Rezerv belirleme çalışmaları

hızlıca sonuçlandırılmalı, havza sınırları net olarak belirlenmeli ve işletme projeleri bu doğrultuda yapılmalıdır. Kömür ocaklarını ve santralin çalışmalarını koordine edecek idari yapı havzanın büyüklüğüne uygun hale getirilmeli, gerekli olan maden mühendisi ve diğer eleman ihtiyacı karşılanmalıdır. Havza kömürlerinin değerlendirilmesine yönelik araştırma geliştirme çalışmaları yörede bir AR-GE merkezi kurulmak suretiyle hızlandırılmalıdır. Havzanın planlaması bir an önce yapılmalı, kömür rezervleri bu doğrultuda değerlendirilmelidir.

Yönetim Kurulu
12.02.2007, ANKARA

YENİ PETROL YASASI, ULUSAL ÖNCELİKLERİMİZE GÖRE DEĞİŞTİRİLMELİDİR

6326 sayılı Petrol Kanunu yerine, 17 Ocak 2007 tarihinde 5574 sayılı Türk Petrol Kanunu TBMM’de kabul edilmiştir. Cumhurbaşkanlığı makamının onayına sunulan Kanun, Cumhurbaşkanımız tarafından bazı maddelerinin yeniden görüşülmesi amacıyla tekrar TBMM’ye iade edilmiştir.

Genel olarak yasada; devletin hükümlerlik haklarından kaynaklanan denetim ve sınırlamalarının kaldırıldığı, sektörde tam bir liberalizasyonun hedeflendiği, yabancı sermaye için avantajlı koşulların yaratıldığı ve arama-işletme hakları yerine daha çok üretim aşamasında teşviklerin abartıldığı görülmektedir.

5574 sayılı kanunda yapılan değişiklikleri kavrayabilmek için, kanunun 1. maddesinde yer alan değişikliğe değinmekte yarar vardır. 6326 sayılı kanunda Madde 2 de yer alan ifadeyle, “Bu kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti petrol kaynaklarının milli menfaatlere uygun olarak, hızla sürekli ve etkili biçimde aranmasını, geliştirilmesini ve değerlendirilmesini sağlamaktır” denilirken, yeni çıkarılan kanunun “Amaç ve Kapsam” bölümünün 1. maddesinde “milli menfaatlere uygunluk” ifadesinin tamamen çıkarıldığı ve “Bu Kanunun amacı, ülke petrol kaynaklarının hızlı, sürekli ve etkili bir şekilde aranmasını, geliştirilmesini ve üretilmesini sağlamaktır. Bu Kanun, Türkiye’de petrol arama

ve üretim faaliyetlerinin düzenlenmesi, yönlendirilmesi, teşvik edilmesi, denetlenmesi, arama ve üretim için gerekli bilgilerin ve verilerin toplanması, değerlendirilmesi ve kullanıma sunulmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.” dendiği dikkate alındığında, kanunu hazırlayanların, “ulusal menfaatler” yerine “piyasa” anlayışını tercih ettiklerini görmemek mümkün değildir.

Nitekim yeni kanunda getirilen değişikliklerin önemli bölümü yerli ve yabancı özel sektörün önünü açarken, doğal kaynakların devletin hüküm ve tasarrufu altında olması gereğini göz ardı etmektedirler. Bu yaklaşım, devlet hissesinin belirlenmesinden (azaltılmasından), önceki kanunda garanti altına alınmış olan ülkemizde üretilen petrolün “ülke ihtiyacı” için gereken bölümünün dışarıya satılmaması hükmünün ortadan kaldırılmasına kadar birçok konuda açıkça görülmektedir.

-Yasa ile, Türkiye Petrolleri A.O.’nin sahip olduğu önceki haklar geri alınarak, kamu kuruluşumuz, yabancı şirketlerle aynı statüye getirilmiştir.

-Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı’nın, Devlet adına petrol arama ve üretim faaliyetlerinde bulunma hakkı kaldırılarak, özelleştirilmesinin önü açılmıştır.